Vierde Jaer. N° 18. Zaterdag, 2 Mei 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooral betaelbaer is bepaeld op 3 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende Leeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 2 MEI.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft zich deze gansche week bezig gehouden met het ontwerp van wet op de liefdadigheids gestichten.

M. Anspach heeft de christelyke liefdadigheid aengerand, en hy moest het doen : M. Anspach is protestant en daer by vertegenwoordiger der wettelyke weldadigheid. Het was dan onmogelyk dat hy zich uitte ten voordeele van eene hem onbekende deugd.

M. 'T Kint-De Naeyer heeft zeer wel gesproken over de liefdadigheidskwestie : hy heeft betoond dat het beter was de giften aen den arme gedaen te doen goedkeuren door de wet., als dezelve te verstooten of tot omwegen te dwingen. De wet geeft alle mogelyke waerborgen ; overigens, wat men ook doe of niet, men zal het vertrouwen niet beletten dat het volk in de geestelykheid heeft : dat vertrouwen zal blyven bestaen ondanks al de welkdanige poogingen der liberalen. M. 'T Kint-De Naeyer heeft daer van een bewys gegeven door een verhael het welk een dagblad van Brussel volledigd heeft.

Een ryke persoon van Gent wilde 450 duizend franks besteden tot het maken van een hospitael. Hy had geenszins het voornemen van deszelfs bestuer toe te vertrouwen aen religieuzen ; maer hy wilde dat het onder het beleid van bezondere bestuerders staen zou ; met het stelsel van MM. Frère en de Haussy was zulks onmogelyk, en de armen zouden die aenmerkelyke gift verloren hebben, indien dezen edelmoedigen persoon het vertrouwen in de geestelykheid had ontbroken ; maer neen : hy heeft de 450 duizend franks in handen gesteld van Mgr. den bisschop van Gent, ten einde er over, zoo als boven gezegd is, te beschikken.

Het vertrouwen in de geestelykheid blyft dan bestaen, en ware zy inderdaed met den hebzucht bezield dien men haer toeschryft, verre van de voorhandige wet te begunstigen, zou zy alles doen wat mogelyk is ten einde de omwegen te vergemakkelyken. De liberalen zyn het dan met hun eigen niet eens : uit haet voor de geestelykheid doen zy eenen tegenstand die, gelukten zy in hunne poogingen, den invloed der geestelykheid zou vermeerderen.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft dingsdag eene der schoonste redevoeringen gehoord welke er uitgesproken zyn geweest in de voorhandige beraedslaging op de liefdadigheidswet, te weten, die van M. de Liedekerke. M. Nothomb had gesproken als Staetsman ; M. de Liedekerke heeft het woord gevoerd als redenaer. Wy geven hier de uitgebreide ontleding zyner schoone aenspraek.

De achtbare volksvertegenwoordiger van Dinant heeft begonnen met te protesteren tegen de hatelyke aentygingen welke men in liberale dagbladen, schandschriften, enz., aentreft tegen den katholyken godsdienst en zyne bedienaers ; hy heeft er tegen geprotesteerd in den naem der Constitutie, in den naem onzer nationale instellingen, aen welke de katholyken zoo regtzinniglyk als diepgrondig verkleefd zyn.

Hy heeft doen zien welk eenen magtigen invloed de christelyke liefdadigheid heeft gehad op de beschaving, en het feit bygebragt dat de armoede opgekomen is met het protestantismus : zie Engeland, zegde de redenaer, daer zyn 500,000 menschen die van alles ontbloot zyn, en nevens dit onloochenbaer feit, heeft hy den schoonen naem van Vincentius-à-Paulo geplaetst, dien apostel der christelyke liefdadigheid.

In een spoedig overzigt heeft M. de Liedekerke getoond wat al voordeelen de Kerk aen de zaek der vryheid bewezen heeft, en allergegrondste bemerkingen gemaekt op hetgene er in deze laetste tyden in materie van liefdadigheid verrigt is geworden.

Het rampzalig stelsel van 12 augustus heeft in M. de Liedekerke eenen welsprekenden tegenstrever gevonden : « Gy wilt, zegde hy, eene officieele liefdadigheid die ten koste der katholyke liefdadigheid leeft, en gy weigert aen de katholyken de natuerlykste der vryheden. Uw stelsel is de officieele tyranny in de bezondere liefdadigheid. Vraeg veel aen de bezondere liefdadigheid, ik sta het toe ; maer laet ten minste aen de bezonderen het regt van bestuerders te noemen voor de liefdadige fondatien die zy willen daerstellen. »

De redevoering van M. de Liedekerke heeft eenen grooten indruk in de Kamer gemaekt : Vele leden zyn den welsprekenden redenaer de hand gaen drukken.

M. Malou heeft, met die natuerlyke duidelykheid die hem eigen is, het vraegstuk der liefdadigheid volledigdlyk behandeld; hy heeft het in zynen vollen dag gebragt, hy heeft wet en voorbeelden aengehaeld om het uit te leggen ; iets wat M. Malou zuiver en klaer bewezen heeft, is de oorsprong van de kwestie zelve, onder een staetkundig oogmerk aenschouwd. Van 1830 tot 1849, heeft het liberalismus de liefdadigheid niet anders verstaen dan het tegenwoordig kabinet ; zyn stelsel was hetgene welk het thans voorgebragte wetsontwerp voor oogen heeft, en MM. Lebeau en Leclercq, ministers van justicie, teekenden van 1832 tot 1834, en van 1840 tot 1841 besluiten die volstrekt niets anders bedoelden dan het geen M. Nothomb, tegenwoordige minister, aen de Kamer komt voorleggen. Echter heeft men alsdan uit de rangen der liberale denkwyze de minste reklaem niet hooren opryzen, zy had nogtans het minste voorgevoelen niet van het stelsel in 1847 uitgebragt, en door hetwelk is ingehuldigd geworden de uitsluitelyke rol der officieele liefdadigheid, welke, den wil der begiftigers schendende, de weldaden aenveerdde maer de voorwaerden verstootte.

M. Malou heeft dit systeem beoordeeld door de feiten, met de zaken te herinneren van Lauwers, de Montmorency, Mettenius, De Rare, en de zaek der religieuzen van Ruddervoorde, die de zelfliefde der officieele liefdadigheid, en de op voorhand vastgestelde uitsluiting van den godsdienst zoo klaerlyk doen uitspringen. Hy heeft bewezen dat het statistiek die zoogenoemde liefdadigheid genoegzaem verwyst, en dat het onvermydelyk gevolg van dit stelsel niets anders zou geweest zyn dan de vernietiging van de vrye liefdadigheid.

Niet éene Staet in Europa, heeft M. Malou gezegd, heeft er ooit aen gedacht de liefdadigheid te onderslaven, en zelfs in Piémont bekomt de liefdadigheidswet, onder het ministerie Siccardi gestemd, eene vryheid welke onze liberalen haer willen weigeren. De in beraedslaging zynde wet is slechts de herstelling van het geen bestond onder de liberale ministerien van MM. Lebeau en Leclercq, de *statu quo ante bellum* ten voordeele der armen.

In de twee laetste zittingen is het wetsontwerp hevig bestreden geworden door MM. Rogier, Vervoort, Moreau, Delfosse en de Brouckère. Hetzelve is met even veel hevigheid verdedigd geweest door MM. Osy, Rodenbach en de Lacoste. De Kamer heeft nu reeds een tiental zittingen aen deze discussie toegewyd. Wy zouden niet durven verzekeren of de wet binnen veertien dagen zal gestemd zyn.

Volgens de optelling, door het gouvernement gedaen, zyn er in België 738,512 grondeigenaers, onder welke

---

DE KOMPAGNONS DER GROENE TENT.

1449-1454.

(*Vervolg.*)

II.

In dezen volkryken wyk der stad Gent, doorkruist met vuile en nauwe straetjes, langs alle kanten bezet met mesthoopen, en die beden den naem van Koeipoort, Krommen-Essche en Nieuwbrug draegt, was er een stevig huis, hooger dan al de anderen, en welks vensters loodregt uitzigt hadden op de brug die naer St.-Jacobs-Nieuwstraet leidt. Een breede en hooge deur, van boven door een verbasterde kruisvout omzet, van welke de steenen lysten met gothische sieraden voorzien en met kalk overwit zyn, getuigt nog de oudheid van het huis, en duidt den ingang dezer wooning aen.

Overigens, dit huis, ingesloten in het midden van badstoven en wooningen van ligte vrouwspersoonen die den wyk van Overschelde ten deele hadden ingenomen, had niets wat merkweerdig was, buiten zyn grof geschilderd uithangbord, op welk men in groote gothische letters, las :

Hans Hanssens, tafelhouder en pussemier,

het welk beduidde *geldleener op pand en berg van bermhertigheid*, treffelyke en bedrieglyke benoeming die tot masker diende van het vuig beroep van woekeraer, welk de joden en de Italianers algemeen op dat tydstip uitoefenden.

Hans Hanssens, de bewooner van dit donker huis, was in dat beroep doortrapt en volmaekt. Oolyk en slim, by de handeling alleen zou hy u gezegd hebben dat deze of geene gouden ridder met de beeldtenis van Philip van Bourgondie, zooveel greinen te ligt in gewigt was, of dat een goudstak met een kruis er op, met min of meer ander metael gemengeld was. Wat de winst betrof, hy zou geen de minste verwaerloond hebben, al moest zy hem slechts eenige deniers paresys verschaft hebben. Aldus, ten gevolge van deze rigting van zynen geldzuchtigen geest, nam hy deel, met het zelfde verlangen om zich te verryken, in de grootste en uitgebreid te finanticele ondernemingen, gelyk in de geringste woekeryen.

Het was rondom Kerstdag ; de avond was al verre verloopen, en de straten der stad waren byna zonder voorbygangers.

Op het eerste verdiep van het huis welk wy gepoogd hebben te beschryven, in een klein, overwelfd, digt gesloten en weergalmloos kamertje, van buiten aen de vensters beschut met yzeren staven met lelien versierd, bevonden zich twee mannen die schenen een levendige redekaveling begonnen te hebben. Op dit oogenblik zwegen zy, vermoeid zynde door de bitsige woorden eener pynelyke onderhandeling, en verzamelden inwendiglyk hunne twistzoekende schikkingen, om, na eenen stond onderbreking, met nieuwe kragt den teugel aen hun gesprek te vieren.

De oudste, spraekloos en ontevreden, leunde met de ellebogen op een slach van met zwart leer overtrokken lessenaer. Zyn klein, kael en ruig hoofd, was gedurig in eene ontkennende beweging, als of het *neen* op allen redelyken voorstel wilde zeggen ; en zyne gryze oogen, dieper in zyn hoofd getrokken dan naer gewoonte, verborgen zich met kwaden luim onder de rosse en dikke wenkbrauwen die, door de rimpels welke het ongeduld op zyn voorhoofd deed ontstaen, zich nader elkander kwamen voegen.

Het was Hans Hanssens, ontontbeerlyke man, voorzienigheid der jongelingen die speelden en in kwastpartyen geld verkwisten, algemeene helper van die menigte persoonen welke alsdan, gelyk op onze dagen, geld noodig hadden om zich aen eene gevaerlyke onderneming over te leveren, of om tot het doel van hunnen hoogmoed te geraken.

Achter deze persoonaedje stond, met woeste houding, met opgezwollen oogen ten gevolge van eenen overval van grammschap, een man van hooge gestalte, die poogde zyne voorgeschiktheid tot woedende bewegingen te bedaren ; met den voet stookte hy het vuer aen, welk in den haerd op twee yzers lag te branden. Het was de bastaerd van Blankstain.

— Gy ongeloovige hond ! prevelde hy tusschen zyne tanden, gevloekte turk ! ziel van jood en ligchaem van christen ! Dat de pest u den buik verscheure, en de melaetschheid zich op uw vel zette !

Dan, zich vervelende om dat de geldwisselaer zoo lang stilzwygend bleef, stuerde hy hem nog eens het woord toe ; doch, dit mael, met meerdere beleefdheid.

— Heer Hans, ben ik dan dezelfde voor u niet meer ? Zou deze, aen wien gy wekelyks aenzienlyke sommen leendet niet meer Blankstain genoemd zyn ?

— Ja, toch, myn gunsteling ; maer nu wilt gy my geen hoegenaemde verzekering meer geven. Een briefje met uw handteeken bekleed, zegt gy, zal de leening doen blyken. Eh ! goede God, myn geliefde heer, zoo veel persoonen geven hun handteeken, en vergeten acht dagen nadien, dat zy eene herkentenis hebben geschreven !...

— Onbeschofte !

— Gelyk gy wilt. Moet ik dan niet leven, moet ik myn brood niet winnen ? Moedig aen, dus, breng my gelyk voorgaendelyk.... gy weet wel, en ik zweer u, op myn eerlyk woord van geldschieter, u de som te geven die uw pand weerd is.

— Maer, ik herhael het u, aldus ging de Bastaerd voort, zich eenigzins gramstoorig toonende, ik moet op dit uer 1000 gouden ridders hebben, dezen avond nog, verstaet gy dat ? En, tot vergelding beloof ik aen uwe vrekkige geldzucht af te staen een deel van den buit van onze aenstaende onderneming, een deel welk driemael de weerde bevat der som die gy my leent. Wilt gy, ja of neen ?

De ouderling keerde zich met levendigheid om ; en, zonder eenige vrees te toonen over de dreigende houding van den